

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Desideria in conuersionis initio à religio concepta diligenter conseruanda.
Cap. xviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Iob 33.

Ezech. 32.

Greg. 22. M. r. c. 4.

Ephes. 4. Pjal. 76.

sentit, & se imperfectum & peccatorem animaverit. Quod ille Angelus pro iusto ad Deum loquens apud Iob postulabat, dicens: Consumpta est caro eius a suppliciis, reuertatur ad dies adolescentie suae. Ac si dixisset, iam eum mortificationis flagella domarunt, & abnegationis supplicia consumplerunt, recipiat vel nunc istud donum, vt ad dies adolescentie redeat, & se non magnum, non virtute prouectum, vt superbiat, sed vt crescat, se paruulum, & incipientem aspiciat. Ne post aliquot virtutis labores illa Ezechielis maledictione tangatur: Quo pulchrior es descende, & dormi cum incircumcisus. Quia qui de adepta se pulchritudine iactat, non ascendit, sed ita solet prae superbia descendere, vt vitae conuersatione cum incircumcisus dormiat, id est, ad vitam saecularium se demittat. Auferet Dominus spiritum suum, quem segnis, & superbus otiosum tenet, & ipse deficiet, & in puluerem suum reuertetur, & qui per superbiam sanctum se, & Deo similem putauit, in cinerem ac puluerem pristinarum imperfectionum se conuersum inueniet. Semper ergo nos incipientes iudicemus: semper non perficere, sed incipere existimemus: quia, vt etiam Gregorius ait: Humana mens dum igne amoris excoquitur, semper in se seruat claritatem pulchritudinis quotidiana inuolutione feruoris. Nescit enim mens per torporem veterascere, quae studet per desiderium semper inchoare. Hinc namque per Paulum dicitur: Renouamini spiritu mentis vestrae. Hinc Psalmista, qui ad perfectionis iam culmen peruenerat, quasi inchoans dicebat: Dixi, nunc coepi. Quia videlicet si lassescere ab inchoatis bonis nolumus, valde necesse est, vt inchoare nos quotidie credamus. Ista vera cogitatio est, quia omnis nostra perfectio vix est sanctitatis initium, si cum ea, ad quam peruenire possumus, conferatur. Est etiam utilis, & salubris existimatio, quoniam bona iam facta in reposito humilitatis secura recondit, & ad quaerenda non habita vehementer accendit. In qua si prioribus bonis oblitus nos extenderimus, noster spiritus nouis desiderijs renouatus, quotidie proficiet, & vt lux splendet, & procedet vsque ad nonnullam perfectionis diem.

Desideria in conuersionis initio, alt religiose concepta, diligenter conseruanda.

CAPVT XVIII.

VI praedictum documentum mente concepit, debere scilicet nos bona iam facta obliuioni committere, nondum praestita attendere, & ita nos gerere, ac si propositum nobis esset, quotidie vitam spiritualement inchoare, fortassis admittans dicit cum Nicodemus: Quomodo possunt haec fieri? Et quomodo potest homo nasci, cum sit senex? numquid potest in ventrem matris suae iterato introire, & renasci? Quo pacto scilicet, qui ab ipsa pueritia vitam religiosam aggressus est, & in monastica, aut cenobitica institutione consenuit, potest quasi de nouo spiritualis vitae iter arripere, & quotidie virtutis studium, & exercitacionem inchoare? Praesertim cum omnia rerum initia debilia sint, & imperfecta, fines vero perfectionis accessione roborentur: quare sapientius esset cogitare, quod singulis diebus iter

Ioan. 5.

A virtutis consummamus, quam quod quasi nuper cenobiu ingressi, illud ipsum iter incipimus. Quid possumus ista obicienti respondere, nisi quod Dominus Nicodemo respondit: Tu es magister in Israel, & haec ignoras? An nescis, quia aliud est quotidie incipere, aliud vero ita te gerere, ac si omnibus momentis inciperes? Quoniam quotidie incipere videtur esse, nihil stabiliter persequi, in nullo opere virtutis persistere, nihil quod ceptum est, ad vmbilicum perducere: at quotidie ita te habere, ac si tuac inciperes, in virtutis actionibus diligenter & strenue procedere, & veluti si nihil factum esset, sollicitè laborare. Qui enim aliquod opus magno momenti incipit, mirum est quanta attentione, & mentis vigilatia initis incumbat, quam si in operis prosecutione, & in fine teneret, nec à prima sollicitudine caderet, pulcherrime, ac felicissima ceptum opus perficeret. Ita & nos si tam sollicitè viam perfectionis sequeremur, quam cecepimus, breui tempore ad magnum profectum veniremus, quia vero post paululum temporis lassescimus, & primum feruorem remittimus, ideo non crescimus, nec affectus inordinatos superamus. Sed quam ratione aliquis in primo feruore persistet, & à prima vigilantia, qua vitam spiritualement inceptit, non excidet: Si desideria in conuersionis exordio à Domino excitata custodiat, & à sua mente elabi non sinat. Quod Abbatis Agathonis fuit salubre consiliu, ita dicens: Vide qualis fueris prima die, quando existi de saeculo, & receptus fuisti in clauetro, & talis permanc semper. Istud sanè dictum, si profundè intelligatur, vtilissimam habet doctrinam, quam qui diligenter custodierit, breui tempore multum proficiet, & diuino praesidio munitus, facile ad magnam perfectionem ascendet.

Non est quidem huius profundissimi axiomatis sensus, quod iustus, post multa curricula vitae spiritualis e mensa, vel nihil amplius, & perfectius cupiat, quam in exordio sanctae conuersionis cupiebat, aut no maiorem virtutem, & puritatem habeat, aut suprema illa virtute, qua orsus est, & primo illo flore tyrocini contentus. Sicut enim qui humanis disciplinas profitentur, post decem annos laboris & lucubrationum, prouectiores sunt, & subtiliora cognoscere moliantur, quam cum mentem suam ad studia literarum applicauerunt, ita equum est spiritualement virum, post aliquos annos sanctae conuersionis prouectiorem effectum, seipsum tyronem excedere, maiora, & sublimiora cupere, & sicut virtute, sic & desiderijs suam infantiam superare. Nouitius hodie, aut heri ex Aegypto se proripuit, & opera lateris & luti deseruit, non mirum si aliquando memoria in saeculum redeat, si lingua aliquid mundanum, aut minus religiosum personet, si cor vel superbia tumeat, vel accidia torpeat, vel minus honesta cogitatione ferreat, vel aliquem affectum saecularem retineat. Religiosam autem vitam professus, tamquam veteranus miles has paruulorum imbecillitates extra domum cordis eliminauit, linguam ab inquinamento verborum ineptorum mundauit, memoriam à saeculi recordatione purgauit, & desideria rerum mundanarum abiecit. Nouitius est velut infans recens natus, cuius teneritas maiorem curam nutricis, id est, spiritualis magistri, cuius infirmitas delicatiorem cibum, hoc est, mitiora onera petit, cuius pusillanimitas acrem reprehensionem non sustinet, sed si in aliquo delinquit, mel, & lac blandioris sermonis, & mansuetissimae correptionis exposcit. Antiquus vero est veluti adolescens, aut vir, qui sine tanta

Ioan. 3.

Dionys. refert. in scala. claus. 6.

Exod. 1.

magistri spiritualis cura religiosè viuere, qui duriora laborum onera portat, & pro leui etiam culpa acerrimas increpationes perfert. Nouitius, vt arbuscula nunc fata, assidua irrigatione indiget, & aut minimum solis ardorem, aut nimium noctis gelidum non sustinet, & si ferè quotidiana præferti admonitio deficiat, aut insurgat magna tentatio, statim arefcit. Professus, quasi arbor procera, & optimè radicata, sine aqua continuè exhortationis perseuerat, & magnas prosperitates, quasi ingètes solis ardores, & magnas aduersitates, quasi niues, atque pruinas, sine magno detrimento sustentat. Denique ille ait: Cum esset paruulus, loquebar vt paruulus, sapiebam vt paruulus, cogitabam vt paruulus.] Ille verò dicit: Quando autem factus sum vir, euacuaui quæ erant paruuli.] Desideria ergo exordij nostræ conuersionis seruare, non est in infantia permanere, non est paruulorum more sentire, non est virtutis studium nõ augere: non est nihil magnum nihil difficile, nihil perfectum concupiscere. Si ita prædictam sententiã abbatis Agathonis intelligas, & hoc modo eam custodite nitaris, non gradum aut ascensum ad perfectionem pones, sed magis in dies teipsum ad pristinas vilitates & imperfectio- nes deprimes. Quia tunc, cum nihil profeceris, sine vlla dubitatione deficies, & in deteriora laberis. Vt enim supra diximus, qui non proficit, deficit, & in vita spiritus, quæ est continua quædam ascentio, ipse itatus defectio quædam est, & ipsum non progredi, regredi est.

Quid ergo est, quod dicimus religioso: desideria in initio tuæ conuersionis à Domino suscepta conserua, & ab illo primo statu non excidas? Illud certè, vt quisque tanta humilitate, tanto seruore, tanta vigilantia operibus virtutis, & propriæ abnegationis insistat, quanta in arrepti propositi religiosæ conuersationis exordio in studium omnis virtutis incubuit. Nam quemadmodum scholari, qui a primo adipiscendæ scientiæ seruore defecit, & in ludendi, irigandi, disputandi, & repetendi sollicitudine intepuit, solemus dicere, vt ad primum seruorem redeat, & antiquum conatum exsuscitet, & iuxta pristinam vigilantiam literis studeat: ita nunc religiosum tepescens, & curam proficiendi insensibiliter deponentem, hortamur, vt tyrocinij seruorem repetat, & desideria tunc habita perfectionis adipiscendæ non deserat. Consilium est hoc Ecclesiastici, dum ait: Non est minuere, neque adiciere, nec est inuenire magna Dei. Cum consummauerit homo, tunc incipiet, & cum quieuerit, aperiabitur.] Magnalia Dei dicamus nunc perfectionis opera, ab omnibus creaturis auulsa, & perse considerata, quæ aded pulchra sunt, & perfecta, vt nec homo in illis defectum, nec excissum inueniat, nec eorum decorem, ac perfectiorem comprehendat. In his operibus, cum homo consummatus videtur, tunc ne ab adepta virtute cadat, debet quasi incipiens ad primum seruorem reuerti, & quasi nouitius inchoare. Si verò omninò quieuerit, & progredi vltra noluerit, tunc incipit esse mendicus, & pauper, & aperiabitur, id est, his qui se habere parabat, bonis indigebit. Magnus quidem Antonius istud documentum tanti momenti putauit, vt ei primas partes in vita spirituali derulerit. Semel enim fratres illius solitudinis alloquens, ita exorsus est. Hoc sit primum eunetis in commune mandatum, nullum in arrepti propositi vigore lascescere, sed quasi incipientem debere semper augere, quod cepit.] Et iterum tempus resolutionis suæ instare conspiciens, hæc subditis suis salu-

berima verba, quasi ex testamento reliquit: Ego quidem filioli, secundum eloquia Scripturarum, patrum gradior viam: iam enim Dominus me inuitat, iam cupio videre cælestia. Sed vos, o viscera mea, admono, ne tanti temporis laborem repente perdati. Hodie vos religiosum studium arripuisse arbitramini, & ceptæ voluntatis fortitudo succrescat.] O consilium viri reuera magni, & amici Domino charissimi dignum, quod fidelibus Dei seruis proponeretur. Seruus namque, postquam multis annis hero suo sedulo diligentèrque seruiuit, non putat se obsequiis exemptum, sed denuo famulari incipit, ac si nihil hucusque seruiisset. Quod ab eo exigi non iniquum, imò iustum, ad Saluator noster in hunc modum asseruit: Quis vestrum habens seruum arantem, aut pascentem, qui regresso de agro, dicat illi: statim transi, recumbe, & non dicat ei; para quod cœnem, & præcinge te, & ministra mihi donec manducem & bibam, & post hæc tu manducabis & bibes? Si quotidie noua obsequia à seruo petuntur, & post multos annos famulatus, nouus ei, ac si hodie inciperet, seruiendi labor indicitur; quid mirum, si nos ad tantam dignitatem admissi, vt serui Dei nominemur, & simus, quotidie debeamus incipere, & ardentia incipientium desideria conseruare? Qui hodie cœnobium ingressus, modò vocatus venerit, & desiderio perfecte viuendi, & se deticiendi, inuitatus, nullum laborem respuit, nullam molestiam refugit, nullum vile obsequium exhorret, vt pro peccatis suis satisfaciat, & seipsum humilitatis amore contemnat. Nos autem etiam post multos religionis annos, humilitate, & pro innumeris peccatis nostris satisfactione indigemus, quare igitur hodie non incipimus, quare primi seruoris desideria postmittimus? Non sic Bernardus non sic, de quo iam ad contemplationis apicem sublimato ista legimus. Sic autem ab initio fuit inter nouitios nouitius, monachus inter monachos spiritu validus, corpore infirmus: nihil indulgentiæ, circa corporis quietem seu refectionem, nihil remissionis de communi labore, vel opere fieri sibi aliquando acquiescens. Cæteros namque sanctos esse arbitrabatur, & perfectos, se verò sicut nouitium, & incipientem, nequaquam emeritorum perfectorumque indulgentiis, & remissionibus indigere, sed seruore nouitio, & ordinis distictione, & rigore disciplinæ. Propter quod communis vitæ seu conuersationis seruentissimus amulor, cum opus aliquod manuum fratres actitarent, quod seu minor vsus ei, seu imperitia denegabat, fodiendo, seu ligna cædendo, & propriis humeris deportando, vel quibuslibet laboribus æquè laboriosis illud redimebat. Vbi verò vires deficiebant, ad viliora quæque opera confugiens laborem humilitate compensabat.] Nec deest nobis exemplum domesticum, quo seu iam viri, seu senes, ad incipiendum animemur. Nam & noster B. P. Ignatius, ordinis à se instituti præpositus Generalis effectus, tantum munus non ab alio, quàm à cogina obsequiis, & vilissimis seruitiis, & ministeriis incipit. Quæ tanto seruore, tanta humilitate, & sui contemptu multis diebus exercuit, homo grandævus, & omni virtutum genere apprime decoratus, nec non & contemplationis gratia admirabilis, & illustrationibus diuinis sublimis, ac si tunc terrestrem militiam relinqueret, & spiritualis vitæ iter arripere. Quid est hoc nisi cum consummauerit homo, tunc incipiet, vt perfectus ad initium rediens, & singulis diebus incipiens sine intermissione spiritu crescat, & purior ac perfectior enadat?

1. Cor. 13.

Ecclesi. 18.

A. hanna.
in vita.

Luca 17.

Lib. 1. vi.
c. 4.Lib. 3. vi.
c. 2.

Ecclesi. 18.

Tu itaque religioſe, qui vis proficere, & ad perfectionem aſcendere, prima illa tua conuerſionis deſideria non deſeras, ſimplicitatem illam & humilitatem nouitij, quantum ualueris, non deponas, ſed magis quotidie nouis incrementis adaugeas. Vide quanta tunc ueritate, mundum, & eius honores, & factus contempſiſti, & nunc ita contemne: quanta conſtantia tunc parentes, & fratres, & propinquos, & eorum proſpera, & aduerſa reliquiſti, & nunc ita relinquere: quanta fortitudine, delicias, & voluptates, & corporis curam immoderatam abiiciſti, & ita nunc abiice. Reuoca in memoriam, quam te purati habitu religionis indignum, & modò talè te reputa: quam ſimpliciter facta aliorum iudicaſti, & in meliorem partem interpretatus es, & nunc ita iudica, & interpreta: quam patenter adhortationes, correptiones, & iniurias ſuſtinuiſti, & nunc ita ſuſtine. Serio conſidera, quam fuiſti ipſo religioſæ conuerſationis initio in aperienda tua conſcientia clarus, in corrigendis defectibus feruidus, in oratione aſſiduus, in obedientia promptus, in uerbis circumſpectus, in cogitationibus cautus, in reprimendis inanibus deſideriis uigilans, & in geſtu, & in ceſſu modèſtus, & eundem te exhibere cura. Tandem conſidera, quanta tunc deuotione agros curabas, ſeniſibus inſeruebās, & omnia uilia domus obſequia præſtabas, & nunc maior effectus, ſi per occupationes maioris momenti licuerit, iſta humilitatis miniſteria non omittas. **Quantò magnus es, humilia te in omnibus, & coram Deo inuenies gratiam.** Illius etiam ſententia recordare: **Qui maior eſt in uobis, fiat ſicut minor: & qui præceſſor, ſicut miniſtrator.** Hæc enim eſt uera religioſæ uitæ magnitudo, & clara nobilitas, non priuilegijs, & exemptionibus creſcere, ſed maiori quotidie mortificatione, ſimplicitate, & humilitate fulgere. Ad hanc in primo feruore perfeuerantiam Abbas Pinuphius tyronem quemdam apud Ioannem Caſſianum his uerbis aſſatus eſt. Verſutus ſerpens calcanea noſtra ſemper obſeruat: id eſt, inſidiatur exitui noſtro, & uſque in finem uitæ noſtræ nos ſupplantare conatur. Et idcirco bene cœpiſſe nil proderit, nec pleno feruore renunciantibus arripuiſſe principia, ſi hæc congruus etiam finis ſimiliter non commendauerit, atque conſulerit: Chriſtiq; humilitas, atque paupertas, quam nunc coram ipſo profeſſus es, uſque ad extremum uitæ, quemadmodum arrepta eſt a te non fuerit cuſtodita. **Quanta uerò ſit eorum calamitas, qui a primo feruore tepefacti, in priorem ignauiam, & ſocordiam dilabuntur, ſuperius idem Abbas expoſuerat, dicens: Satis enim miſerum eſt, cum debeas à rudimentis ac primordijs tuis prouehi, & ad perfectionem tendere, etiam ab ipſis incipias ad inferiora decidere. Non enim qui cœperit hæc, ſed qui perfeuerauerit in his uſque in finè, hic ſaluus erit.** Nihil profectò, aut ſatis parum proderit, magna in ipſo conuerſionis exordio deſideria concepiſſe, ſublimia perfectionis opera aggredi ſtauiſſe, & aliquantulum huius ſpiritualis itineris uelociter ambulafſe, ſi à primo illo tyronum ſtatu progreſſi, deſideria illa rerum magnarum abiicimus, propoſitum proficiendi, & nos humiliandi deponimus, & in initio ſemite læſi fatigatiq; ſedemus. Quia iſtud quodammodo eſt manum ad aratrum mittere, & reſpicere retrò. Retro agit enim, qui per ſegnitiem ſæculari uitæ, quam deſeruit, iterum appropinquat, & à primæua illa uitæ ſimplicitate, & puritate diſcedit.

Quotidianus ergo profectus, ab hac memoria,

A & exercitatione primorum deſideriorum maximè, dependet, quæ nos ad Dei uoluntatem explendam efficaciffimè excitat. Qui eam morum diſciplinam & uirtutis actiones à ſemetiſſis exigunt, quas in initio ſuæ conuerſionis exigebant, & iuxta præſcriptum illorum primorum deſideriorum corpus domant, niſi obſtet corporalis infirmitas, ſenſus cohibet, paſſionibus imperant, & religioſæ uitæ ſtatuta cuſtodiuunt, proculdubio ſunt feruentes ſpiritu, quos in hac uitæ ratione perfeuerantes, Dominus nequam perfectionis uacuos manere permittit. Feruens enim ſpiritu eſt, ut inquit Baſilius, qui cum ardenti ſtudio, & inexplebili cupiditate, & aſſidua diligentia uoluntatem Dei facit, in charitate Chriſti Ieſu Domini noſtri: conuenienter illi quod ſcriptum eſt, In mandatis eius cupit nimis. Iſta uiri feruentis deſcriptio optimè in illos quadrat, qui à primis illis deſiderijs, & à prima illa morum diſciplina numquam deſciſcunt. Si autem feruidi ſunt, non carebunt profectu, quem tanto feruore quaerunt, & tam ardentibus deſiderijs obtinere nituntur. Dominus enim à nobis, ut nos bonis ſuis cumulet, nihil aliud requirit, quam ut feruenter gratiæ cooperemur, & uitæ puritatè non ſegniter, ſed diligenter promouere nitamur. Nam hoc promiſit per Iſaiam, dicens: Et erunt campeſtria in caulas gregum, & uallis Achor in cubile armentorum populo meo, qui requiſierunt me. Mirabilis ſanè promiſſio, campeſtria deſerta, quæ uires anime ſignificare poſſunt, priùs ſanctis cogitationibus, & bonis deſiderijs uacue, gregibus, hoc eſt, ſanctis meritis, replebuntur, & uallis Achor, id eſt, turbatio, & cor humanum deſignat, requie & tranquillitate complebitur, aded ut in illo affectiones noſtræ cubent, & pacatæ requieſcant. Qui autem iſta mirabilia uidebunt, certè illi, inquit, qui requiſierunt me. Iſta diligēs Domini, & omnis uirtutis inqueſitio, requiem, & meritorum abudantiam conſequitur, quæ iuſtis & perfectis promiſſa eſt. Ne igitur iſto bono fruſtemur, obliuiſcamur omnia præterita, & quotidie nos inchoare credamus. Deſideria illa priora non areſcant, ſed magis quotidie floreat, & nos ad ſimiles fruſtus, id eſt, ad uitam humilem, & puram, & omnium terrenorum contemptricem impellant. Illa mentem ſui puritatis oblitam pulſent, cor tepiditate ſoporatum excitent, affectus uirtutis amore ſuccendat, qui amore excitati, quod amant, & quærūt, aliquando tandem obtinebunt. Id enim certiffimè ſperabat Dauid cum dicebat. Ve ſpere, & mane, & meridie narrabo, & annuntiabo, & exaudiet uocem meam. Nam qui non ſolū mane, id eſt, in uitæ ſpiritualis exordio ſed etiam meridie, & uel peri, nimirum in toto uitæ progreſſu eadem deſiderant, & deſideriorum uocibus miſerias, & indigentias ſuas Domino annuntiant, hi demum exaudiuntur, & audientes, fiat uobis ſicut uultis, quod enixè poſtulauerunt, accipiunt.

Baſil. reg. breui. interrog. 259.

Paſal. 111.

Iſai. 65.

Paſal. 54.

Propria uocatio perfectionis certiffima uia à religioſo cenſenda.

CAPVT XIX.

TA uitæ ſpiritualis documenta tradenda ſunt, ut ſimul eiufdem uitæ impedimenta, & dæmonis fallaciæ pandantur, ne dum progredi putamus, in uitæ initium regrediamur, & nihil egiffie iudicemur. Et ideo tali modo has uirtu-

Eccle. 3

Luce. 22.

Caſſian. li. 4. de inſt. c. 37.

Ibid. c. 36.

Matt. 10.